

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ PODMIOTAMI
WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3
USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU
PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE
ZA 2022 ROK

Wstęp

- I. Patronat honorowy oraz uczestnictwo Ministra Sprawiedliwości w Komitecie honorowym
- II. Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości
- III. Rada Polityki Penitencjarnej
- IV. Rada Główna do spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym
- V. Społeczna Rada do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości
- VI. Działania informacyjne i promocyjne dotyczące alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji, podnoszące świadomość strony społecznej w zakresie działalności w tej dziedzinie Ministerstwa Sprawiedliwości
- VII. Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe, związanych z upowszechnianiem i rozwojem alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów, w szczególności mediacji
- VIII. Rada Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej
- IX. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w trakcie przebiegu tworzenia projektów aktów normatywnych
- X. Inne działania jednostek organizacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości

Wstęp

Zgodnie z art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (tj. Dz.U. z 2023 r. poz.571) Minister lub wojewoda przyjmują, w drodze zarządzenia, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, roczny lub wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 na okres nie dłuższy niż 5 lat. Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie Programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2025 (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości z 2020 r., poz. 245) w Ministerstwie Sprawiedliwości przyjęto 5-letni Program współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2025, zwany dalej Programem. Wskazany w Programie sposób realizacji przewiduje przygotowanie przez Departament Strategii i Funduszy Europejskich corocznie do dnia 30 kwietnia sprawozdania z realizacji Programu za rok poprzedzający. Sprawozdanie jest następnie publikowane na stronie BIP Ministerstwa Sprawiedliwości.

Cel główny Programu ogniskuje się na budowie partnerstwa społecznego na rzecz ułatwienia udziału stronie społecznej w procesie tworzenia regulacji, kształtowaniu polityk publicznych i aktów prawnych, w celu stworzenia warunków do podejmowania przez Ministra Sprawiedliwości najlepszych z możliwych do podjęcia decyzji i rozwiązań.

Współpraca Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi może przyjmować różne formy. Należy do nich zarówno bezpośrednia współpraca poszczególnych jednostek organizacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości, Departamentów i Biur, realizujących konkretne formy współpracy, takie jak m.in. prowadzenie przez resort procesu konsultacji publicznych, czy też formuła patronatu Ministra nad projektami realizowanymi przez organizacje, oraz działalność polegająca na funkcjonowaniu przy Ministerstwie Sprawiedliwości ciał opiniodawczo-doradczych, w skład których wchodzi między innymi

przedstawiciele organizacji pozarządowych. Aktualnie przy Ministerstwie Sprawiedliwości działają: Społeczna Rada do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, Rada Polityki Penitencjarnej, Rada Główna do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym oraz Rada Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Edukacji Prawnej. Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości realizuje współpracę na płaszczyźnie finansowej poprzez wykorzystanie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej jako źródła finansowania działań organizacji pozarządowych oraz podejmując formułę patronatu Ministra nad projektami realizowanymi przez organizacje.

I. Patronat honorowy oraz uczestnictwo Ministra Sprawiedliwości w Komitecie Honorowym

Zgodnie ze wskazanymi w *Programie współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2025* formami współpracy w 2022 roku w Ministerstwie Sprawiedliwości realizowana była jedna z wymienionych form współpracy w postaci patronatów Ministra Sprawiedliwości, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu nad projektami realizowanymi przez organizacje pozarządowe oraz udział w komitetach honorowych.

Honorowy patronat oraz udział w Komitecie Honorowym może zostać udzielony przez Ministra Sprawiedliwości jako wyróżnienie podkreślające szczególny charakter przedsięwzięć bezpośrednio związanych z zakresem działania Ministerstwa Sprawiedliwości. Ponadto wydarzenia lub przedsięwzięcia o innej randze, które są związane z zakresem działania Ministerstwa Sprawiedliwości, mogą zostać objęte patronatem honorowym lub członkostwem w Komitecie Honorowym również przez Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu. Patronat honorowy lub uczestnictwo w Komitecie Honorowym przyznawane jest przede wszystkim inicjatywom mającym zasięg i znaczenie międzynarodowe, ogólnopolskie lub regionalne, których zakres tematyczny dotyczy działań Ministerstwa Sprawiedliwości.

**Wykaz przedsięwzięć objętych w 2022 r. patronatem honorowych Ministra
Sprawiedliwości, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu w MS, które były
organizowane przez organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność
pożytku publicznego**

Lp.	Przedsięwzięcie objęte patronatem	Organizator
1	Patronat honorowy Sekretarza Stanu Michała Wosia - 4 Bieg Polaka Małego im. Cichociemnych, w dniu 28.05.2022 r. w Raciborzu	Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Raciborzu oraz Stowarzyszenie ReStart
2	I Kongres Readaptacji, Międzynarodowa konferencja naukowo-praktyczna pn. Praktyczne wyzwania pracy readaptacyjnej, w dniach 16-17.05.2022 r. w Zabrzu	Fundacja POMOST Fundacja Instytut Readaptacji
3	V Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Społeczna działalność na rzecz więźniów i ich rodzin", w dniu 20.02.2023 r. UKSW w Warszawie	Jednym ze współorganizatorów jest Stowarzyszenie "PATRONAT" pozostali współorganizatorzy: (UKSW; Wyższa Szkoła Wymiaru Sprawiedliwości)
4	Mistrzostwa Europy Notariuszy w Piłce Nożnej w Poznaniu, w dniach 26-29.05.2022 r.	Stowarzyszenie Reprezentacja Polski Notariuszy w Piłce Nożnej
5	Kongres Aglomeracji Lokalnych, w dniach 07-08.11.2022 r. w Kaliszu	Fundacja im. Bolesława Pobożnego
6	Patronat honorowy Podsekretarza Stanu Marcina Romanowskiego - uroczystości związane z 71 rocznicą śmierci ppor. Edwarda Taraszkiewicza ps. Żelazny, w dniu 08.10.2022 r. we Włodawie i Zboreżu	Stowarzyszenie Zwykłe Lubelska Grupa Historyczna im. Żołnierzy Wyklętych Lubelszczyzny
7	Patronat honorowym Podsekretarza Stanu	Stowarzyszenie Wczoraj, Dzisiaj,

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ INNYMI PODMIOTAMI WYMIENIONYMI
W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE ZA 2022 ROK

	Marcina Romanowskiego - Piłkarskie Turnieje Wolności oraz Finałowy Turniej Wolności	Jutro
8	Międzynarodowa konferencja naukowa pt. Organizacja pozarządowa jako partner w procesach wymiaru sprawiedliwości, w dniu 23.09.2022 r. w Krakowie	Małopolskie Stowarzyszenie Probacja
9	Patronat honorowy Sekretarza Stanu Marcina Warchoła - Piknik rodzinny pn. SPOTKANIA SĄSIEDZKIE, w dniu 10.09.2022 r. w Raławicach	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Raławice
10	Edukacja prawna dla dzieci i młodzieży	Stowarzyszenie Podaruj Dzieciom Promyk Słońca
11	Patronat honorowy Sekretarza Stanu Michała Wosia - II Święto Sportu	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Czosnów
12	Koszalińskie Obchody Międzynarodowych Dni Mediacji 2022, w dniu 20.10.2022 r. w Koszalinie	Stowarzyszenie zwykłe PROGRESS
13	Ogólnopolski Program pt. Bądź Bezpieczny na Drodze, (w ramach Programu organizowany jest IV Ogólnopolski Konwent pt. Współpraca międzysektorowa i innowacje na rzecz bezpieczeństwa drogowego, w dniach 27-28.10.2022 r. w Warszawie)	Fundacja Nadzieja Osób Poszkodowanych w Wypadkach Drogowych OPP
14	Patronat honorowy Sekretarza Stanu Michała Wosia - Konferencja pt. Niewidzialni - sytuacja osób z niepełnosprawnością po ukończeniu edukacji, w dniu 05.11.2022 r. w Raciborzu	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Otoczenia "Spektrum"
15	Patronat honorowy Sekretarza Stanu Michała Wosia - Świąteczny Turniej Piłki Siatkowej o	Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Raciborzu oraz

	Puchar Sekretarza Stanu Michała Wosia, w dniu 16.12.2022 r. w Raciborzu	Stowarzyszenie ReStart
--	--	------------------------

II. Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości

W ramach realizacji zadań na rok 2022 Dysponent Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości zawarł z podmiotami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych 56 umów, z czego na zadania związane z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości – 8 umów oraz pomocą pokrzywdzonym przestępstwem – 48 umów.

Ponadto należy podkreślić, że w wyniku zawartych umów wieloletnich w latach 2019-2021, liczba umów finansowych wynosiła 69. Wskazane umowy wieloletnie na realizację zadań w 2022 r. dotyczyły działań związanych: z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości – 33 umowy, z pomocą pokrzywdzonym przestępstwem – 2 umowy oraz z pomocą postpenitencjarną – 34 umowy.

Wszystkie wskazane powyżej umowy zawarto z jednostkami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych. Informacje o działalności Funduszu Sprawiedliwości dostępne są na stronie internetowej Funduszu Sprawiedliwości pod adresem:

<https://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl/>

III. Rada Polityki Penitencjarnej

Rada Polityki Penitencjarnej została powołana jako organ doradczy Ministra Sprawiedliwości, na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2021 r., poz.1064, z późn. zm.) i zgodnie z art. 2 ust. 4 powołanej ustawy, w jej skład wchodzi m.in. przedstawiciele nauki oraz organizacji pozarządowych.

Zgodnie z treścią art. 38 ustawy z dnia 22 lipca 2022 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1933) - z dniem wejścia w życie ww. ustawy, tj. 28 września 2022 r., zniesiono Radę Polityki Penitencjarnej.

IV. Rada Główna do spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym

Rada Główna do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym jest organem opiniodawczo-doradczym działającym przy Ministrze Sprawiedliwości, powoływanym przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 40 § 1 k.k.w. oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu powoływania oraz działania Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, a także rad terenowych do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym (Dz. U. z 1998 r. Nr 113, poz. 723, z późn. zm.).

W trybie fakultatywnym do Rady Głównej mogą zostać powołani przedstawiciele stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji, o których mowa w art.38 § 1 k.k.w., kościołów i innych związków wyznaniowych, a także związków zawodowych i samorządu zawodowego, przedstawiciele nauki oraz osoby godne zaufania, które mogą wnieść istotny wkład w realizację celów działania Rady (§ 2 ust. 4 cyt. rozporządzenia). W aktualnym składzie Rady Głównej zasiada sześciu przedstawicieli stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji, trzech przedstawicieli świata nauki, przedstawiciel związku zawodowego oraz przedstawiciel Kościoła Rzymskokatolickiego – łącznie jedenaście osób.

W dniach od 24 marca do 28 marca 2022 r. odbyło się głosowanie w formule on-line, dotyczące przyjęcia sprawozdania z działalności Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym za 2021 r. Sprawozdanie zostało przez Radę Główną przyjęte.

W dniu 22.11.2022 r. odbyło się posiedzenie Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym podczas którego pozytywnie zaopiniowano projekt dotyczący podziału środków z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Ponadto w dniu 5 grudnia 2022 r. wiceprzewodniczący Rady Głównej, zwrócił się z pisemnymi pytaniami dotyczącymi funkcjonowania Rad Terenowych do Spraw Społecznej Readaptacji

i Pomocy Skazanym do sześciu wojewodów: Zachodniopomorskiego, Podkarpackiego, Wielkopolskiego, Mazowieckiego, Śląskiego i Dolnośląskiego.

Poza opisanymi powyżej działaniami należy skonstatować, że Rada Główna jest miejscem aktywnej współpracy i wymiany poglądów organizacji pozarządowych z przedstawicielami Ministra Sprawiedliwości.

Informacje o statusie prawnym, składzie oraz działalności Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym dostępne są pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/rada-glowna-ds-spoecznej-readaptacji-i-pomocy-skananym>

V. Społeczna Rada do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości

IV kadencja Społecznej Rady ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości została powołana, jako organ pomocniczy Ministra Sprawiedliwości, na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019r. w sprawie powołania Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 2019 poz. 140).

W pracach IV kadencji Rady uczestniczy grono 16 ekspertów (m.in. mediatorów, sędziów, prawników, nauczycieli akademickich), w tym 6 reprezentantów organizacji pozarządowych.

Do zadań Rady należy proponowanie i prowadzenie działań w kierunku rozwoju alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w szczególności:

1. proponowanie rozwiązań o charakterze prawnych oraz organizacyjno – praktycznym służących rozwojowi alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji;
2. opiniowanie projektów aktów prawnych służących rozwojowi alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji;

3. opracowanie i propagowanie zasad etycznych pracy mediatora i postępowania mediacyjnego oraz standardów szkolenia mediatorów.

Zgodnie z § 3 ust. 2 Regulaminu Pracy Rady ds. ADR, przyjętego na podstawie uchwały nr 2/2019 Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2019r., do zadań Rady należy również:

- 1) bieżące monitorowanie krajowego systemu metod ADR w zakresie zgodności z wymogami prawa unijnego;
- 2) proponowanie rozwiązań o charakterze prawnym oraz organizacyjno-praktycznym służących rozwojowi metod ADR, w szczególności mediacji;
- 3) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących metod ADR, w szczególności mediacji;
- 4) opracowywanie i udoskonalanie jednolitego modelu instytucji mediacji w polskim systemie prawa;
- 5) wypracowywanie i upowszechnianie standardów postępowania mediacyjnego, szkolenia mediatorów oraz bieżąca analiza zagrożeń w tym zakresie;
- 6) propagowanie metod ADR;
- 7) tworzenie warunków instytucjonalnych do rozwoju poszczególnych metod ADR;
- 8) podejmowanie innych działań wpisujących się w rozwój i promocję metod ADR.

Informacje o statusie prawnym, składzie oraz działalności Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości są zamieszczane na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/iv-kadencja>

W 2022 r. odbyły się 2 posiedzenia Rady ds. ADR: w dniu 2 marca 2022 r. (w trakcie tego posiedzenia omówiono zgłoszone przez Członków Rady uwagi do Standardów szkolenia mediatorów wypracowanych przez Grupę III, zaś jeden z Członków Rady przedstawił własny projekt zmiany Rozporządzenia w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych) oraz w dniu 6 grudnia 2022 r. (w czasie tego posiedzenia ponownie omówiono Standardy szkolenia mediatorów wypracowane przez Grupę III,

dyskutowano na temat włączenia do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) kwalifikacji: Prowadzenie mediacji w dowolnym konflikcie w modelu mediacji klasycznych, Prowadzenie szkoleń z zakresu mediacji w modelu mediacji klasycznych, Prowadzenie superwizji mediacji w modelu mediacji klasycznych oraz omówiono kwestie dotyczące stosowania klauzul mediacyjnych w umowach).

Kadencja Rady upływa z dniem 30 czerwca 2023 roku.

VI. Działania informacyjne i promocyjne dotyczące alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji, podnoszące świadomość strony społecznej w zakresie działalności w tej dziedzinie Ministerstwa Sprawiedliwości

Ta forma współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi prowadzona jest poprzez szeroki proces konsultacyjno-informacyjny. W procesie tym wykorzystywana jest wiedza, jaką dysponują organizacje społeczne, działające zarówno na poziomie centralnym, jak i lokalnym.

Do inicjatyw podejmowanych w tym zakresie należały przede wszystkim:

- a) prowadzenie i aktualizacja strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, w części dotyczącej mediacji: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/mediacje>;
- b) prowadzenie i aktualizacja profilu na portalu społecznościowym Facebook poświęconego tematyce mediacyjnej: <https://www.facebook.com/mediacja.gov/>;
- c) organizacja przez Ministerstwo Sprawiedliwości konferencji w ramach Międzynarodowego Dnia Mediacji (inicjatywa cykliczna),

Ponadto, podległa Ministrowi Sprawiedliwości Służba Więzienna prowadzi stałe działania informacyjne i promocyjne dotyczące problematyki mediacji.

Kolejnym działaniem w zakresie mediacji było wdrożenie projektu pn. „Pilotaż programu wdrażającego ideę sprawiedliwości naprawczej na terenie Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Lublinie” (projekt zakończył się w 2022 r.). Projekt

realizowany był przez Szkołę Wyższą Wymiaru Sprawiedliwości, ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości.

Celem projektu było m.in.:

- rozpowszechnienie idei sprawiedliwości naprawczej oraz mediacji wśród jak największej liczby osób osadzonych, pokrzywdzonych przestępstwem, rodzin pokrzywdzonych, pełnomocników, funkcjonariuszy oraz pracowników na terenie Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Lublinie;
- zwiększenie liczby spraw kierowanych do mediacji w sprawach karnych, w tym po wyroku w okręgu Sądu Okręgowego w Lublinie oraz w okręgu Sądu Okręgowego w Zamościu;
- zwiększenie świadomości sprawców przestępstw w zakresie swojego zachowania oraz zrozumienia krzywd, jakie wyrządzili pokrzywdzonemu, jego rodzinie, własnym bliskim, a także społeczności lokalnej,
- zadośćuczynienie pokrzywdzonym i ich bliskim za wyrządzone krzywdy, umożliwienie ofiarom i ich rodzinom uzyskania psychicznej rekompensaty (np. otrzymanie przeprosin, przyznanie się do winy, ujawnienie motywów i pobudek działania).

Ministerstwo Sprawiedliwości realizuje projekt pn. „Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne” współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (nr POWR.02.17.00-IP.04-00-001/20). Celem projektu jest profesjonalizacja zawodu mediatora poprzez utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz przeprowadzenie cyklu szkoleń mediacyjnych w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, a także podniesienie wiedzy o e-mediacji oraz możliwości wykorzystania jej w sporach gospodarczych i pracowniczych. Działania realizowane w ramach ww. projektu skierowane będą przede wszystkim do: obywateli zainteresowanych skorzystaniem z postępowania mediacyjnego, organów wymiaru sprawiedliwości jako

kierujących sprawy do mediacji, mediatorów, osób, które chcą uzyskać uprawnienia mediacyjne. Projekt będzie realizowany w latach 2020-2023.

Przedmiotowy projekt jest realizowany w partnerstwie z Centralnym Instytutem Analiz Polityczno-Prawnych, Konfederacją Lewiatan, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II oraz Regionalną Izbę Gospodarczą Pomorza. Partnerzy prowadzą Centra Arbitrażu i Mediacji, które powstały w ramach projektu Centra Arbitrażu i Mediacji utworzone w wyniku realizacji projektów wyłonionych w ramach konkursu nr POWR.02.17.00-IP.04-00-001/17 oraz nr POWR.02.17.00-IP.04-00-0010/17.

VII. Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe, związanych z upowszechnianiem i rozwojem alternatywnych sposobów rozstrzygnięcia sporów, w szczególności mediacji

W ramach współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi ma miejsce wspieranie działalności organizacji obywatelskich, wynikające z założenia, że to one najlepiej wiedzą, jakie potrzeby społeczne mogą lepiej zaspokajać podmioty przestrzeni sprawiedliwości.

Realizując wyżej wymienioną formę współpracy z organizacjami pozarządowymi, podejmowano m.in. następujące działania:

- a) promocję, z wykorzystaniem mediów społecznościowych, inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz upowszechniania alternatywnych sposobów rozstrzygnięcia sporów, w szczególności mediacji,
- b) udział przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, na zaproszenie organizatorów, w różnorodnych inicjatywach organizacji obywatelskich, np. w konferencjach, spotkaniach roboczych, salonach mediatorów, panelach dyskusyjnych.

VIII. Rada Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r.,

poz. 945), (zwanej dalej: „ustawą”) Rada Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej (dalej: „Rada”) jest organem opiniodawczo – doradczym Ministra Sprawiedliwości.

W Radzie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej zasiada dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych. Stosownie do treści art. 17 ust. 3 ustawy, do zakresu działań Rady należy analiza wykonywania zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy; zgłaszanie propozycji w zakresie usprawniania organizacji udzielania nieodpłatnej pomocy; opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie nieodpłatnej pomocy; a także wyrażanie opinii w innych sprawach z zakresu nieodpłatnej pomocy.

W dniu 22 czerwca 2022 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych dotyczące rozwiązań mających na celu usprawnienie funkcjonowania systemu nieodpłatnej pomocy. Na spotkaniu omówiono niektóre z otrzymanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości propozycji we wspomnianym zakresie, które zostały przygotowane przez organizacje pozarządowe zaangażowane w system nieodpłatnej pomocy. Omówione zagadnienia pozwoliły na wypracowanie wspólnego stanowiska, dotyczącego nowelizacji ustawy.

W 2022 roku przedstawiciele organizacji pozarządowych zaangażowali się w utworzenie projektu nowelizacji ustawy. IX posiedzenie Rady, poświęcone w całości tematyce nowelizacji, odbyło się stacjonarnie w Ministerstwie Sprawiedliwości w dniu 7 października 2022 r. Podczas obrad kierowano się przede wszystkim nadrzędnym dobrem beneficjentów systemu nieodpłatnej pomocy.

W działanie systemu nieodpłatnej pomocy zaangażowane są przede wszystkim środowiska samorządów prawniczych oraz organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe prowadzą punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w ramach których udzielana jest także nieodpłatna mediacja.

W 2022 roku w ramach systemu nieodpłatnej pomocy działało aż 118 organizacji pozarządowych. Do prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy uprawnione są jedynie organizacje wpisane na odpowiednie listy wojewodów.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. 2021 poz. 945) (dalej: „ustawa”), organizacje pozarządowe zaangażowane w system nieodpłatnej pomocy zobowiązane są do realizowania działań z zakresu edukacji prawnej. Wspomniane działania powinny w szczególności upowszechniać wiedzę o prawach i obowiązkach obywatelskich; działalności krajowych i międzynarodowych organów ochrony prawnej; mediacji oraz sposobach polubownego rozwiązywania sporów; możliwościach udziału obywateli w konsultacjach publicznych oraz procesie stanowienia prawa; a także o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Szczegółowe informacje oraz pełną listę prowadzonych punktów można znaleźć na stronie <https://np.ms.gov.pl/>.

IX. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w trakcie przebiegu tworzenia projektów aktów normatywnych

W ramach prowadzonych w 2022 roku przez Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego, Departament Legislacyjny Prawa Karnego, Departament Legislacyjny Ustroju Sądów, Departament Prawa Gospodarczego oraz Departament Prawa Europejskiego procesów legislacyjnych, projekty aktów normatywnych konsultowane były z kilkudziesięcioma organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami właściwymi w odniesieniu do przedmiotu regulacji, spośród których należy wymienić w szczególności:

- Ars Legis – Stowarzyszenie im. Św. Iwo Helory – Patrona Prawników;
- Asekuracja Sp. z o.o.;
- Bank Gospodarstwa Krajowego;
- BEST S.A.;

- Biuro Informacji Kredytowej S.A.;
- Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- Business Centre Club – Związek Pracodawców,
- Caritas Polska,
- Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych;
- Centrum Aktywności Społecznej Pryzmat;
- Centrum Weterana Działań Poza Granicami Państwa,
- Cross Finance Sp. z o.o.;
- Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych Frontis;
- Dr. iur. Marcin Margoński;
- EOS Poland Sp. z o.o.;
- Federacja Konsumentów;
- Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- Federacja Stowarzyszeń Rezerwistów i Weteranów Sił Zbrojnych RP;
- Federacja Stowarzyszeń Służb Mundurowych RP;
- Federacja Stowarzyszeń Weteranów i Sukcesorów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej;
- Federacji Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości;
- Forum Związków Zawodowych;
- Fundacja – Instytut św. Brata Alberta;
- Fundacja „Dorastaj z Nami”;
- Fundacja „Dziecko w Centrum”;
- Fundacja „Mediacja i Prawo”;
- Fundacja „Pomoc Kobietom i Dzieciom”;
- Fundacja „Sprzymierzeni z GROM”;
- Fundacja „Teraz Życie”;
- Fundacja Anny Dymnej „Mimo Wszystko”;
- Fundacja Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików w Polsce;
- Fundacja Centrum Praw Kobiet;

- Fundacja Chrześcijańska „Nebo”;
- Fundacja Court Watch Polska;
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę;
- Fundacja Dom Wspólnoty „Barka”;
- Fundacja Dzieciom „Zdążyć z pomocą”;
- Fundacja Edukacji Europejskiej;
- Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju;
- Fundacja Genius Loci;
- Fundacja Gildia Mediacyjna;
- Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego;
- Fundacja im. Stefana Batorego;
- Fundacja Instytut Allerhanda;
- Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris;
- Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa;
- Fundacja Instytut Prawa Ustrojowego;
- Fundacja Interwencji Kryzysowej i Pomocy Psychologicznej „Subvenio”;
- Fundacja Kiniak;
- Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego;
- Fundacja na rzecz budowy otwartego bezpieczeństwa „Oni – To My”;
- Fundacja na Rzecz Ofiar Wypadków Komunikacyjnych i Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym „Zielony Liść”;
- Fundacja Optimum Pareto;
- Fundacja Ordo Iuris;
- Fundacja Panoptykon;
- Fundacja PCPS – Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej;
- Fundacja Pedagogum;
- Fundacja Po Drugie;
- Fundacja Polskie Towarzystwo Prawnicze „OPUS IURIS”;
- Fundacja Pomocy Rodzinie „Opoka”;

- Fundacja Pomost;
- Fundacja Pracownia Dialogu;
- Fundacja resocjalizacji i adaptacji społecznej „Tulipan”;
- Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej;
- Fundacja Rozwoju Kapitału Ludzkiego;
- Fundacja Rozwoju Mediacji;
- Fundacja Sławek;
- Fundacja Unia Regionalnych Centrów Mediacji;
- Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych;
- Fundacja Uwolnienie
- Fundacja Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy;
- Fundacja Wspierania Praworządności Zdążyć z Pomocą;
- Fundacja Wspierania Praworządności;
- Fundacja Wzajemnej Pomocy „Alternatywa”;
- Giełda Praw Majątkowych „Vindexus” S.A.;
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka;
- Hoist Polska Sp. z o.o.;
- Instytut Spraw Publicznych;
- Instytut Wymiaru Sprawiedliwości;
- Instytutu Gospodarki Nieruchomościami;
- Intrum Iustitia Sp. z o.o.;
- Kancelaria Prawna Skarbiec Biznes Robert Nogacki Sp.K.;
- Komisja Krajowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”;
- Konfederacja „Lewiatan”;
- Konfederacji Budownictwa i Nieruchomości;
- Konferencja Episkopatu Polski;
- Kongregacja Przemysłowo-Handlowa;
- Kongres Polskiego Biznesu;
- Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w Rzeczypospolitej Polskiej;

- Kościół Chrześcijan Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej;
- Kościół Ewangelicko-Augsburski w Rzeczypospolitej Polskiej;
- Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w Rzeczypospolitej Polskiej;
- Kościół Ewangelicko-Reformowany w Rzeczypospolitej Polskiej;
- Krajowa Izba Gospodarcza;
- Krajowa Izba Gospodarki Nieruchomościami;
- Krajowa Izba Radców Prawnych;
- Krajowa Rada Komornicza;
- Krajowa Rada Kuratorów;
- Krajowa Rada Notarialna;
- Krajowa Rada Radców Prawnych;
- Krajowa Rada Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej;
- Krajowa Sekcja Służby Więziennej NSZZ „Solidarność”;
- Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa;
- Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Warszawie;
- Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów;
- Krajowe Stowarzyszenie Zawodowych Kuratorów Sądowych,;
- Krajowy Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Ad rem”;
- Krajowy Związek Banków Spółdzielczych;
- Kredyt Inkaso S.A.;
- KRUK S.A.;
- LINK FINANCIAL S.A.;
- Międzyzakładowa Organizacja Związkowa Kuratorów Sądowych KNSZZ "Ad Rem";
- Międzyzakładowa Organizacja Związkowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Pracowników Sądownictwa;
- Naczelna Rada Adwokacka;
- Naczelna Rada Lekarska;

- Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług – Organizacja Samorządu Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
- Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”;
- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej;
- NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa;
- Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych;
- Ogólnopolski Związek Zawodowy Kuratorów Sądowych;
- Ogólnopolski Związek Zawodowy Kuratorów;
- Ogólnopolski Związek Zawodowy Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości;
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Asystentów Sędziów;
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych;
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych;
- Ordynariat Polowy;
- Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego;
- Polska Federacja Organizacji Zarządców, Administratorów i Właścicieli Nieruchomości;
- Polska Federacja Rynku Nieruchomości;
- Polska Izba Handlu;
- Polska Izba Paliw Płynnych;
- Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”;
- Polska Organizacja Francyzodawców;
- Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji;
- Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego;
- Polska Rada Biznesu;
- Polska Unia Właścicieli Nieruchomości;
- Polski Czerwony Krzyż;
- Polski Związek Pracodawców Prawniczych;

- Polski Związek Zarządzania Wierzytelnościami;
- Polskie Stowarzyszenie Mikroprzedsiębiorców i Franczyzobiorców;
- Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
- Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe,
- Polskie Towarzystwo Ratowników Medycznych;
- Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności,
- Pomoc Potrzebującym Fundacja Pożytku Publicznego;
- Porozumienie Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych;
- Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- Prawosławny Ordynariat Wojska Polskiego;
- Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
- Prezesa Narodowego Banku Polskiego;
- Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- Prezydium Rady Głównej Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej – Biuro Rady Głównej ZZPiPP RP;
- Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego;
- Przewodniczący Krajowej Rady Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej;
- Przewodniczący Międzyzakładowej Organizacji Związkowej Niezależnego Samorządowego Związku Zawodowego „Solidarność” Pracowników Sądownictwa;
- Przewodniczący Niezależnego Samorządowego Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej,;
- Przewodniczący Prezydium Krajowego Zarządu Krajowego Niezależnego Samorządowego Związku Zawodowego „Ad Rem”;
- Przewodniczący Prezydium Rady Głównej Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej;
- Przewodniczący Zarządu Głównego NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa;
- Rada Dialogu Społecznego;

- Rada Krajowa Sekcji Służby Więziennej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”;
- Radomskie Stowarzyszenie Prawników;
- Rzecznik Finansowy;
- Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- Rzecznik Praw Dziecka;
- Rzecznik Praw Obywatelskich;
- Rzecznik Praw Pacjenta;
- SAF S.A.;
- Sądy Apelacyjne;
- Sądy powszechne;
- Sieć Obywatelskiej Watchdog Polska;
- Stowarzyszenie #wartomediować;
- Stowarzyszenie „Bractwo Weteranów w Polsce”;
- Stowarzyszenie „Mediatorzy Polscy”;
- Stowarzyszenie „Wiosna”;
- Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSiP „VOTUM”;
- Stowarzyszenie Klon/Jawor;
- Stowarzyszenie Kombatantów Misji Pokojowych ONZ;
- Stowarzyszenie Konsumentów Polskich;
- Stowarzyszenie Księgowych w Polsce;
- Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej;
- Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski;
- Stowarzyszenie Prokuratorów "LEX SUPER OMNIA";
- Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej;
- Stowarzyszenie Rannych i Poszkodowanych w Misjach Poza Granicami Kraju;
- Stowarzyszenie Rannych i Poszkodowanych Weteranów;
- Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX IUSTA;
- Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej;

- Stowarzyszenie Rodzin Poległych Żołnierzy „Pamięć i Przyszłość”,
- Stowarzyszenie Rodzin Żołnierzy, którzy Zginęli w Katastrofach Lotniczych „W Cieniu Orła”,
- Stowarzyszenie Sędziów „Themis”;
- Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”;
- Stowarzyszenie Sędziów Rodziny „Pro Familia”;
- Stowarzyszenie Sędziów Rodziny w Polsce;
- Stowarzyszenie Żandarmerii Wojskowej „Żandarm”;
- Śląska Fundacja Błękitny Krzyż;
- Śląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych AUXILIUM;
- Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka;
- Towarzystwo Wiedzy Powszechnej;
- ULTIMO S.A.;
- Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych;
- Zarząd Główny Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa;
- Zarząd Główny NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa;
- Zrzeszenie Weteranów Działań Poza Granicami Państwa;
- Związek Banków Polskich;
- Związek Inicjatyw Biznesowych,
- Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL);
- Związek Pracodawców Aptecznych Pharma-Net;
- Związek Pracodawców Business Centre Club;
- Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce;
- Związek Rzemiosła Polskiego;
- Związek Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego im. Franciszka Gągora;
- Związek Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego Rzeczypospolitej Polskiej;

- Związek Zawodowy Prokuratorów i Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej;

X. Inne działania jednostek organizacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości

W ramach prac **Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich**, jako jednostki organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości wyznaczonej do wiodącej roli w zakresie koordynacji prac oraz organizowania współpracy z organizacjami pozarządowymi, w 2020 roku zostało powołane stanowisko Koordynatora do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie który kontynuował swoje zadania i obowiązki również w roku 2022.

Na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości znajduje się zakładka poświęcona współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi zawierająca informacje o aktualnym *Programie współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi*, rocznych sprawozdaniach z realizacji współpracy, konsultacjach publicznych oraz dane kontaktowe do Koordynatora.

Link do strony:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/wspolpraca-z-organizacjami-pozarzadowymi>

Za pomocą zamieszczonego na tej stronie formularza kontaktowego możliwe jest samodzielne zgłoszenie się organizacji do bazy interesariuszy, ze wskazaniem danych kontaktowych, obszaru zainteresowań oraz przesłaniem uwag, informacji lub pytań. Link do webankiety:

<https://www.webankieta.pl/ankieta/548104/formularz-kontaktowy.html>

Ponadto Departament Strategii i Funduszy Europejskich realizuje w trybie pozakonkursowym projekt pn. „Zapewnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla osób z niepełnosprawnościami” współfinansowanego ze środków pochodzących z bezzwrotnej

pomocy zagranicznej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (numer i nazwa osi priorytetowej: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, numer i nazwa działania: 2.17 Skuteczny wymiar sprawiedliwości) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem projektu jest poprawa dostępności do wymiaru sprawiedliwości dla osób z niepełnosprawnościami poprzez podniesienie kompetencji pracowników wymiaru sprawiedliwości w zakresie wiedzy związanej z potrzebami takich osób, a także poprzez instalację udogodnień umożliwiających samodzielne korzystanie z budynków sądów.

Jednym z zadań Projektu jest opracowanie stopniowalnego Modelu Dostępnego Sądu (MDS). Model Dostępnego Sądu będzie zawierał ujednolicone zasady i wytyczne, wprowadzające jednolity standard dostępności dla sądów powszechnych, dzięki któremu, instytucja sądu spełniającego specyficzną i wyjątkową rolę w przestrzeni publicznej, będzie mogła w pełni realizować idee dostępności oraz zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych w przestrzeni sprawiedliwości. MDS będzie określał konkretne wymagania, jakie powinien spełniać budynek sądu, na każdym z trzech poziomów dostępności (minimalnym, średnim i maksymalnym) w zakresie m.in. dostosowania architektonicznego, komunikacji poziomej i pionowej, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i korzystania z nich, organizacji ciągów komunikacyjnych i ich oznakowania, dodatkowego wyposażenia ułatwiającego orientację w budynku oraz rozwiązań w zakresie należytego przekazu informacji dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. MDS ze względu na niepowtarzalną specyfikę podmiotu publicznego jakim jest sąd, będzie miał charakter unikatowy, a jednolitość zawartych w nim rozwiązań i wytycznych będzie charakteryzowała się możliwością ich praktycznej implementacji. MDS będzie pomocny do opracowywania założeń bieżących i przyszłych modernizacji infrastruktury sądowniczej również po zakończeniu trwania projektu.

Projekt MDS został opracowany przez wykonawcę zewnętrznego wyłonionego w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i podlegał konsultacjom publicznym, udostępniony na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości, jak również został przesłany **do zaopiniowania do Rady Dostępności**.

W ramach prac **Departamentu Prawa Europejskiego** w roku 2022 prowadzone były konsultacje publiczne następujących projektów:

- Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (UD 439). Projekt ten początkowo był prowadzony w Departamencie Prawa Administracyjnego, jednak od listopada 2022 r. prowadzone jest już w Departamencie Prawa Europejskiego. Konsultacje publiczne przedmiotowego projektu rozpoczęły się 20 października 2022 r. wraz z udostępnieniem projektu ustawy w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. W ramach konsultacji publicznych projekt został skierowany do 31 organizacji i instytucji. Departament wiodący otrzymał w toku tych konsultacji publicznych uwagi i opinie od trzech organizacji – Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Sędziów Sądów Administracyjnych, Centralnego Instytutu Analiz Polityczno-Prawnych oraz Kancelarii Prawnej Skarbiec Biznes Robert Nogacki Sp.K. W chwili obecnej projekt znajduje się na etapie ponownych uzgodnień międzyresortowych.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo restrukturyzacyjne oraz niektórych innych ustaw (UC120). Projekt był skierowany w ramach konsultacji publicznych do następujących organizacji przedsiębiorców: Związek Pracodawców Business Centre Club, Krajowa Izba Gospodarcza, Związek Rzemiosła Polskiego, Konfederacja Lewiatan, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Federacja Przedsiębiorców Polskich, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług – Organizacja Samorządu Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Polska Rada Biznesu. Projekt był również skierowany do Związku Banków Polskich, jako do organizacji reprezentującej banki.

W ramach procesu legislacyjnego prowadzonego przez **Departament Prawa Gospodarczego** konsultowano projekty aktów normatywnych z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Konsultacje publiczne były prowadzone zgodnie z regułami określonymi

w uchwale nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, z zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 lutego 2021 r. w sprawie prowadzenia prac legislacyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz Wytycznymi do przeprowadzenia oceny wpływu oraz konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego. Konsultacje dotyczyły m.in.:

- Projekt ustawy o działalności windykacyjnej i zawodzie windykatora (UD435) procedowany przez Wydział Prawa Zawodów Prawniczych. Projekt ustawy został poddany w okresie od X do XII 2022 r. m.in. konsultacjom publicznym. Celem konsultacji publicznych było zapewnienie zainteresowanym podmiotom i organizacjom, możliwości wyrażenia opinii na temat rozwiązań zawartych w przedmiotowym akcie. Ponadto projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” w celu zapoznania się z nim przez zainteresowane podmioty. Projekt został także przesłany niżej wymienionym instytucjom w oddzielnej korespondencji e-PUAP albo e-mailowej.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (UD383) procedowany przez Wydział Nadzoru nad Notariatem. Projekt ustawy został poddany w okresie od V do VII 2022 r. opiniowaniu oraz konsultacjom publicznym. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (UD383) pismem z dnia 19 maja 2022 r. został skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania. Projekt w dniu 26 maja 2022 r. został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” w celu zapoznania się z nim przez wszystkie zainteresowane podmioty. Ponadto, projekt został przesłany 34 instytucjom w oddzielnej korespondencji elektronicznej z prośbą do składania uwag w terminie 14 dni. Zgłoszone uwagi zostały przeanalizowane, częściowo uwzględnione. Zestawienie uwag z informacją o sposobie rozpatrzenia znajduje się w dokumencie „Zestawienie uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania”, który w dniu 13 lipca 2022 r. został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

- Ponadto prowadzone były prekonsultacje w ramach prac analityczno-koncepcyjnych dot. regulacji umowy franczyzy procedowanych przez Wydział Prawa Gospodarczego. Prace prowadził Zespół ds. franczyzy działający na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 kwietnia 2022 r. W ramach prekonsultacji odbywały się w MS spotkania z przedstawicielami branży: organizacji przedsiębiorców oraz samych francyzodawców i francyzobiorców, jak również wystosowano zaproszenie do składania uwag do założeń regulacji na piśmie. Celem opiniowania i konsultacji publicznych było zapewnienie zainteresowanym podmiotom i organizacjom możliwości zajęcia stanowiska, a także poddano analizie przedłożone przez te podmioty uwagi.

Biuro Dyrektora Generalnego współpracuje z dwiema organizacjami zajmującymi się aktywizacją zawodową osób z niepełnosprawnościami. Na podstawie tej współpracy ogłoszenia o naborach na wolne stanowiska w służbie cywilnej w Ministerstwie Sprawiedliwości przekazywane są do organizacji Centrum Integracji w Warszawie oraz do Fundacji Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Fazon”.

Współpraca ze Służbą Więzienną

Kierownictwo Służby Więziennej wskazało na następujące działania podjęte w 2022 r.:

- Organizacja cyklicznych spotkań i planowanie wspólnych działań:

W ramach posiadanych kompetencji dyrektorzy jednostek organizacyjnych Służby Więziennej mogą współpracować z organizacjami pozarządowymi, jak również promować ich działalność, mającą na celu np. readaptację osób pozbawionych wolności oraz planować inne wspólne działania.

- Współpraca międzynarodowa:

W październiku 2020 r. Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Lublinie zawarł porozumienie na czas nieokreślony ze Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie. W

ramach jego realizacji strony zobowiązały się do podejmowania wspólnych działań w zakresie poszukiwania skutecznych metod i środków oddziaływań na osoby pozbawione wolności, kształtowania u osadzonych społecznie pożądanых postaw, zapobiegania przestępczości oraz rozwoju wolontariatu w jednostkach penitencjarnych. Zgodnie z zapisami porozumienia strony zobowiązały się m.in. do współpracy w projektach naukowobadawczych, uczestniczenia w seminariach, szkoleniach krajowych i zagranicznych inicjowanych przez Stowarzyszenie. W czerwcu 2022 r. miała miejsce na zaproszenie Bractwa Więziennego wizyta Dyrektora Regionu Europy Prison Fellowship Hugh Greathead'a w Zakładzie Karnym w Koronowie. W październiku 2022 r. na prośbę organizacji Barka UK skierowaną do Pana Ministra Michała Wosia polskie jednostki penitencjarne wizytowali przedstawiciele brytyjskiego Home Office, ośrodków deportacyjnych oraz dyrektorzy brytyjskich więzień.

- Współdziałanie ze Służbą Więzienną:

W ramach wdrażania Programu podjęte zostały działania na rzecz propagowania, promowania i upowszechniania przepisów prawnych dających możliwość zapraszania do udziału w posiedzeniach komisji penitencjarnej osób godnych zaufania, zwłaszcza przedstawiciele organizacji pozarządowych, w celu uaktywnienia i stworzenia właściwych warunków do prowadzenia współpracy sektora więziennictwa z organizacjami pozarządowymi w zakresie systemowej pomocy w resocjalizacji osób skazanych. Podjęta została wspólna praca na rzecz przełamania stereotypów dotyczących współpracy organizacji pozarządowych z więziennictwem. Tematyka ta została omówiona w czasie odpraw i narad służbowych z kadrą kierowniczą pionu penitencjarnego. W ramach niniejszego Programu podjęto działania dające możliwość wdrażania współpracy z organizacjami pozarządowymi w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, w szczególności związanych z pozbawieniem wolności, w obszarze readaptacji i reintegracji społecznej. Zacieśniono współpracę z Departamentem Funduszu Sprawiedliwości w obszarze utworzenia nowej sieci pomocy postpenitencjarnej i rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert na powierzenie zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości na lata 2023 – 2025. Skutkuje to między

innymi wyznaczeniem koordynatorów w jednostkach penitencjarnych odpowiedzialnych za współpracę z organizacjami pozarządowymi.

- Współpraca z jednostkami organizacyjnymi:

W 2022 r. we wszystkich jednostkach organizacyjnych aktywnych było 1107 porozumień zawartych z organizacjami pozarządowymi w ramach przedsięwzięć podejmowanych w obszarze resocjalizacji.

Działania podejmowane przez Szkołę Wyższą Wymiaru Sprawiedliwości w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi.

W ramach powyższych działań w 2022 r. zostały podpisane porozumienia o współpracy:

Porozumienie o współpracy z Uczelnią Techniczno-Handlową

Obszary współpracy:

- ✓ działalność badawcza;
- ✓ działalność edukacyjna;
- ✓ działalność szkoleniowo-dydaktyczna;
- ✓ działalność rozwojowa;
- ✓ działalność organizacyjno-promocyjna.

Porozumienie o współpracy z Zakładem Poprawczym w Poznaniu

Obszary współpracy:

- ✓ działalność szkoleniowo-dydaktyczna;
- ✓ działalność edukacyjna;
- ✓ działalność rozwojowa;
- ✓ działalność organizacyjno-promocyjna.

Porozumienie o współpracy ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego

Współpraca będzie polegała w szczególności na:

- ✓ współpracy w ramach działalności badawczo-dydaktycznej oraz dydaktycznej w zakresie przygotowania i prowadzenia studiów podyplomowych w zakresie

Ekokryminologii, mieszczącej się w obszarze nauk społecznych oraz nauk przyrodniczych i technicznych;

- ✓ współpraca w zakresie organizacji i prowadzenia studiów podyplomowych i będzie obejmować w szczególności:
  - przygotowanie programu studiów podyplomowych;
  - zorganizowanie infrastruktury oraz przygotowanie merytoryczne kadr w zakresie niezbędnym do prowadzenia studiów podyplomowych;
  - współprowadzenie zajęć dydaktycznych;
  - przygotowanie wzoru wspólnego certyfikatu (świadectwa ukończenia studiów podyplomowych);
  - podejmowanie działań promujących studia podyplomowe.

Porozumienie o współpracy z Przykarpackim Uniwersytetem im. Wasyła Stefanyka

Współpraca będzie polegała w szczególności na:

- ✓ udziale we wspólnych projektach naukowych i rozwojowych mających na celu rozwiązywanie aktualnych problemów;
- ✓ wdrażaniu wspólnych programów wymian akademickich studentów, absolwentów oraz kadry naukowej i dydaktycznej;
- ✓ zapewnianiu wzajemnego wsparcia technicznego i doradczego oraz świadczeniu sobie wzajemnej usługi;
- ✓ wymianie wzajemnych informacji niezbędnych do działań podejmowanych wspólnie przez Strony;
- ✓ wspieraniu rozwoju zawodowego pracowników Stron, jak również na kształceniu kadry naukowej, w tym poprzez organizację szkoleń (staży) dla studentów, absolwentów oraz staży dla kadry naukowej i naukowo-pedagogicznej.

Porozumieniu o współpracy z Akademią Wychowania Fizycznego w Katowicach

Obszary współpracy:

- ✓ działalność badawcza;
- ✓ działalność szkoleniowo-dydaktyczna;
- ✓ działalność edukacyjna;

- ✓ działalność rozwojowa;
- ✓ działalność organizacyjno-promocyjna.

Porozumienie o współpracy z Polskim Towarzystwem Ekspertów i Biegłych Sądowych

Współpraca będzie polegała w szczególności na:

- ✓ umożliwieniu studentom wykładowcom SWWS oraz członkom PTEiBS bezpłatnego udziału we wzajemnych uroczystościach, spotkaniach, seminariach, konferencjach, sympozjach, prelekcjach i warsztatach;
- ✓ umożliwieniu studentom i wykładowcom SWWS bezpłatnego dostępu do materiałów PTEiBS;
- ✓ umożliwieniu SWWS bezpłatnej promocji studiów na łamach strony Internetowej Polskiego Towarzystwa Ekspertów i Biegłych Sądowych oraz w mediach społecznościowych;
- ✓ umożliwieniu SWWS i członkom PTEiBS bezpłatnej promocji wydarzeń, konferencji, szkoleń i zamieszczania ogłoszeń na łamach strony Internetowej SWWS i PTEiBS oraz w ich mediach społecznościowych;
- ✓ umożliwieniu bezpłatnego korzystania do celów promocyjnych z logo PTEiBS;
- ✓ umożliwieniu bezpłatnego korzystania do celów promocyjnych z logo SWWS;
- ✓ wsparciu studentów SWWS oraz członków PTEiBS w podnoszeniu swoich kwalifikacji zawodowych;
- ✓ wsparciu studentów SWWS oraz członków PTEiBS w odbyciu profesjonalnych i specjalistycznych praktyk zawodowych;
- ✓ zamieszczaniu informacji na łamach strony internetowej SWWSi PTEiBS na temat uroczystości, spotkań, seminariów, konferencji, sympozjów i prelekcji oraz warsztatów organizowanych przez Strony.

Działania podejmowane przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury polegające na współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury prowadziła w 2022 roku współpracę z Fundacją WWF Polska i Stowarzyszeniem Sygnał.

W ramach zawartego w dniu 16 czerwca 2021 r. porozumienia o współpracy pomiędzy WWF Polska a Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury przy realizacji projektu LIFE SWiPE „Successful Wildlife Crime Prosecution in Europe”, którego celem jest obniżenie poziomu przestępczości związanej z dziko żyjącymi i chronionymi gatunkami („Wildlife Crime”), w dniach od 13 do 14 stycznia 2022 r. przeprowadzono wywiady badawcze z osobami zakwalifikowanymi na warsztaty organizowane w ramach projektu oraz wykładowcami, którzy interesują się wskazaną tematyką. Warsztaty odbyły się w dniach od 17 do 21 października 2022 r. w Goniądzu i miały na celu omówienie największych wyzwań i potrzeb w zakresie walki z przestępczością przeciwko dzikiej przyrodzie.

Kolejnym etapem projektu są warsztaty dla sędziów i prokuratorów, które zostały zaplanowane w dniach od 11 do 13 kwietnia 2023 r. w Łodzi dla 50-60 osób. W tej sprawie odbyły się w 2022 r. dwa spotkania on-line (25 listopada i 5 grudnia), w trakcie których ustalono m.in. projekt programu i zagadnienia szczegółowe, jakie będą przedstawione podczas warsztatów. Poruszono także kwestie dotyczące podręcznika w temacie metodyki prowadzenia postępowań w sprawach o przestępstwa związane z dziko żyjącymi i chronionymi gatunkami.

Jednocześnie ustalono, że Fundacja WWF Polska odpowiedzialna jest za zawarcie umów z wykładowcami i kwestie organizacyjne, w tym finansowe związane z przygotowaniem warsztatów w Łodzi. Do Krajowej Szkoły zasadniczo należą kwestie konsultacyjne (w tym wskazanie kandydatów na wykładowców), rekrutacyjne i ewentualnie związane z patronatem nad publikacją podręcznika metodycznego.

Poza tym w 2022 r. Dział Funduszy Pomocowych Krajowej Szkoły nawiązał współpracę ze Stowarzyszeniem Sygnał, czego rezultatem było podpisanie porozumienia z dnia 15 grudnia 2022 r. pomiędzy Krajową Szkołą a tym Stowarzyszeniem. Strony porozumienia wyraziły gotowość do współpracy w zakresie organizowania i realizacji szkoleń, konferencji i seminariów dla funkcjonariuszy i pracowników Centralnego Biura Zwalczenia Cyberprzestępczości, kadr sądownictwa i prokuratury oraz aplikantów Krajowej Szkoły,

w przedmiocie przeciwdziałania i zwalczania cyberprzestępczości, a także wymiany dobrych praktyk w tym zakresie.

Działania podejmowane przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości polegające na współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Instytut Wymiaru Sprawiedliwości podejmował w roku 2022 działania w ramach projektu "Analiza Programu Pomocy Postpenitencjarnej udzielanej przez organizacje pozarządowe z Funduszu Sprawiedliwości"

- przeprowadzenie badania ankietowego wśród organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą postpenitencjarną;
- przeprowadzenie wywiadów pogłębionych wśród organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą postpenitencjarną (były to wywiady telefoniczne).

W badaniu udział wzięło 9 przedstawicieli organizacji.